

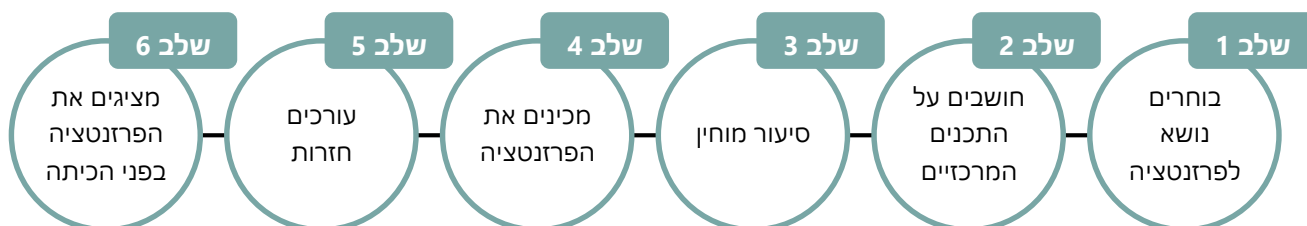
הצעה לשילוב המשימה להכנת פרזנטציה בתחומי הדעת בבית הספר

פרזנטציה היא הצגה בעל-פה של נושא כלשהו על-ידי מציג או מציגה לקהל צופים. לרוב היא קצרה יחסית ובעלת מבנה ברור, המאפשר לעקוב אחר הדברים בקלות. הפרזנטציה יכולה לכלול שימוש באמצעי עזר מגוונים (למשל, אמצעים חזותיים כמו מצגת, סרטון קצר וכד'), המקילים על הצופים לעקוב אחר הדברים הנאמרים ולהבין אותם. למצגת יש מטרות שונות (חברתיות, עיוניות, אישיות) המותאמות לקהל הצופים ולמסגרות השונות שבהן היא מתקיימת, למשל מסגרת בית-ספרית, אירועים שונים בעבודה, כנסים אקדמיים, אירועים חברתיים וכדומה. היכולת לדבר בפני קהל בכלל ולהציג פרזנטציה בפרט היא מיומנות חשובה ונרכשת, שמשתפרת ככל שמתרגלים אותה.

המשימה להכנת פרזנטציה פותחה כדי להעריך מיומנויות הצגה בעל-פה בגישת ההערכה המעצבת כחלק מתוכנית הלימודים בעברית: הבנה, הבעה ולשון. למשימה שישה שלבים, ובמהלכה התלמידים מכינים פרזנטציה תוך מתן דגש להיבטים שונים של תוכן ומבנה, אופן ההצגה ולשון. בשיעורי העברית מיומנויות ההצגה בעל-פה נמצאות במוקד המשימה, ולתלמידים ניתנת יד חופשית בבחירת הנושא לפרזנטציה שלהם.

יישום של שלבי המשימה המוצגים מטה יכול לסייע לתלמידים להכין פרזנטציות טובות יותר גם עבור שיעורים בתחומי דעת אחרים, כשהם מתבקשים להציג נושא הנתון מראש. במשימות מסוג זה, בשונה ממשימה במסגרת שיעורי העברית, התוכן הנלמד נמצא בקדמת הבמה והוא גם במוקד ההערכה. עם זאת, שלבי המשימה רלוונטיים לתהליך הכנת הפרזנטציה ולתהליך ההערכה ותוכלו להסתייע בהם כדי להנחות את התלמידים לשים לב בעבודתם להיבטים השונים החשובים בהצגה בעל-פה. **בעתיד יפותחו משימות הערכה של הצגה בעל-פה בתחומי הדעת השונים, ובכלל זה קריטריונים להערכה של פרזנטציות בתחומי התוכן.**

שלבי המשימה

שלב 1: בוחרים נושא לפרזנטציה

תהליך הכנת הפרזנטציה מתחיל בבחירת נושא לפרזנטציה. גם כאשר ההקשר התוכני נתון עבור התלמידים, מומלץ, במידת האפשר, לאפשר להם להשתתף בבחירת נושא או תת-נושא מתוך רשימת נושאים או באופן חופשי ובהתאם לעניין האישי שלהם. תוכלו גם לעודד את התלמידים להוסיף את הזווית האישית שלהם לפרזנטציה – לספר מה מעניין אותם בנושא, מדוע הוא חשוב בעיניהם, כיצד הוא קשור לתחומי העניין שלהם וכדומה.

שלב 2: חושבים על התכנים המרכזיים

"התנעת" התהליך נעשית על-ידי גיבוש ראשוני של תוכני הפרזנטציה: הפרזנטציה צריכה לכלול רעיונות ופרטי מידע חשובים ורלוונטיים לנושא, מעניינים ומתאימים לקהל, ומתאימים למשך הזמן שנקבע להצגה. זוהי הזדמנות לשוחח עם התלמידים על מקורות מידע שונים (טקסטים וסרטונים באינטרנט, ספרים, שיחה עם בעלי ידע וכו') ועל החשיבות בבחירת מקורות מידע מהימנים ובקריאה ביקורתית.

מומלץ שהתלמידים יכתבו לעצמם רשימה הכוללת את התכנים המרכזיים שאותם ירצו להציג בפרזנטציה. הרשימה הזו היא רשימה ראשונית; בהמשך הדרך הם ירחיבו, יצמצמו או ישנו אותה בהתאם להתקדמות ולתובנות שלהם בתהליך ההכנה.

שלב 3: סיעור מוחין

סיעור המוחין מאפשר לתלמידים להציג את התכנים בפני קבוצה קטנה מבין חבריהם לכיתה, ולחשוב עימם כיצד לפתח את רעיונותיהם. התלמידים זוכים לתרגל הצגה בעל-פה בקבוצה קטנה, המהווה מעין "דגימה" של הקהל שבפניו הם יציגו את הפרזנטציה שלהם בהמשך. תרגול זה יכול לסייע להם לשפר את יכולת הדיבור בקול על הנושא שיציגו. לעיתים תוך כדי הדיון יעלו גם הערות בנוגע לאופן ההצגה (קצב הדיבור, טון הדיבור, שפת הגוף וכו').

במסגרת העיסוק בתחום הדעת, סיעור המוחין הוא הזדמנות לדון עם חברים לכיתה על רעיונות, מושגים, תהליכים, תפיסות וערכים של תחום הדעת הקשורים לחומר הנלמד, ולהבנות יחד את הידע וההבנה של התחום. החשיבה המשותפת עשויה לתרום להעמקת ההבנה של התלמידים בנושא שיציגו.

לאחר סיעור המוחין, מומלץ לבקש מהתלמידים לתעד בכתב מה הם למדו מהתהליך ואיך יתקדמו בהכנת הפרזנטציה בעקבותיו.

שלב 4: מכינים את הפרזנטציה

מגבשים את התוכן ואת המבנה; מתכננים את אופן ההצגה ומכינים חומרי עזר

בעקבות התובנות שרכשו בשלבים הראשונים, התלמידים יפתחו ויגבשו את הרעיונות ואת פרטי המידע שיציגו בפרזנטציה. מומלץ להסב את תשומת ליבם לתכנון סדר הצגת התכנים, כמו גם להחלטה כיצד לפתוח את הפרזנטציה וכיצד לסיימה. כמו כן, מומלץ שהתלמידים יחשבו בשלב זה כיצד להציג את הפרזנטציה בפני הכיתה ובאילו אמצעי עזר להשתמש (אם בכלל) כדי לתמוך בתכנים ולעורר עניין בקרב הקהל.

שלב 5: עורכים חזרות

מומלץ לתרגל את הצגת הפרזנטציה כמה פעמים לפני שמציגים אותה בפני הכיתה. בתחילה כדאי להתאמן על ההצגה ללא קהל, ולאחר מכן אפשר להציג בפני חבר או חברה, בן משפחה או כל צופה אחר/ת שהתלמידים יבחרו. החזרות יאפשרו לתלמידים להתנסות בהצגה ולקבל מהצופים משוב מקדם (נקודות לשימור ולשיפור) שיסייע להם לשפר את הפרזנטציה ואת אופן הצגתה ולצבור בטחון.¹ ככל שהם יתנסו יותר, כך תשתפר המיומנות שלהם והם יגיעו מוכנים יותר להצגה בפני הכיתה.

שלב 6: מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה

שלב זה הוא שיאו של התהליך, ובו התלמידים יציגו את הפרזנטציה בפני חבריהם לכיתה ובפני המורה. בצד השימוש במחונן של תחום הדעת להערכת התוכן המוצג, תוכלו להיעזר במחונן של המשימה להכנת פרזנטציה לשם הערכת היבטים שונים של תוכן ומבנה, אופן ההצגה ולשון. כמו כן, מומלץ לכתוב משוב אישי לכל תלמיד ותלמידה הכולל התרשמות כללית מהפרזנטציה, נקודות חוזק ונקודות לחיזוק בפרזנטציות הבאות.

¹ אפשר להיעזר ב"דף תצפית לצופה בחזרה" מתוך המשימה להכנת פרזנטציה.